

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Juliana Vaculíková

Posudek oponenta

Unmarked personal reference forms in academic texts
Prostředky rodově neutrální reference v odborném textu

Bakalářská práce
Praha, červen 2017

Předložená bakalářská práce se zabývá pronominálními prostředky rodově neutrální reference v odborných anglických studiích. Cíl práce je v zásadě dvojitý: jednak zjistit, jakými prostředky lze odkazovat na substantiva *student / learner / teacher*, a dále ověřit, zda existují rozdíly v odkazování mezi australskými/novozélandskými a americkými odbornými periodiky. Autorka se snaží ověřit mimo jiné hypotézu, že v amerických studiích bude převažovat generické *he*, zatímco v australských a novozélandských studiích singulární *they*.

V teoretické části autorka nastiňuje problematiku pronominálního odkazování na rodově neutrální výrazy, přičemž se opírá zejména o novější studie zabývající se tímto tématem (především Adami 2009, LaScotte 2016). Vzhledem k tomu, že se v současnosti upouští od užívání bezrodého zájmena „he“, předkládá autorka seznam alternativních prostředků, které lze v angličtině použít. Celkem shromáždila devět možných alternativ: generické *she*, singulární *they*, disjunktivní spojení *he or she (his or her)*, *s/he*, vynechání zájmena, repetice substantiva, užití členu, imperativu a plurálu. Kromě těchto základních prostředků předkládá i další, méně obvyklé, možné alternativy (*ze, hizer, thon, co*), které jsou často specifické pro určitý region (to se týká zájmena *co*).

V empirické části práce autorka zkoumá dvě stě odborných článků: sto z nich publikovaných ve Spojených státech a sto v Austrálii nebo na Novém Zélandu. Zde je třeba ocenit obrovské množství textů, které autorka musela pro svoji analýzu shromáždit a prostudovat. Analýza ukázala, že *they* se vyskytuje častěji v australské a novozélandské angličtině (88%), než v člancích amerických (61%), čímž se potvrdila autorčina hypotéza. Dále se vyskytlo několik užití *he or she*, *he/she*, generické *he*, v amerických člancích navíc generické *he* a *one*. V případě *he* a *one* šlo však jen o několik ojedinělých užití (*one* se vyskytlo pouze jednou), proto z těchto výsledků nelze vyvozovat jakékoli generalizující tendence. Z toho důvodu se mi zdá autorčino tvrzení „američtí autoři také používali více rozličných prostředků rodově neutrální reference“ poněkud nadsazené. Jedním ze zajímavých poznatků, které analýza přinesla, je fakt, že v případech, kdy odkazujeme na substantivum determinované *each*, je vhodnější použít disjunktivní spojení *he or she*, zatímco pokud je substantivum determinováno členem *the*, mnohem častěji se ukazuje být samotné *he* nebo *she*. V tomto ohledu by jistě bylo zajímavé provést další výzkum.

Je třeba ocenit, že si autorka pro svoji analýzu vybrala velice aktuální a diskutované téma. Z povahy práce šlo v této studii spíše o kvantitativní analýzu, přičemž o důvodech pro užití konkrétního prostředku odkazování bylo možné pouze spekulovat. Ocenila bych, kdyby dílčí výsledky byly prezentovány v přehlednějších tabulkách (s konkrétním počtem výskytů i procentuálním zastoupením), a nikoli pouze grafy, kde bylo nutné dopočítat si konkrétní počet výskytů. Také je někdy nejasné a nepřehledné, ke kterému příkladu autorčin komentář

Ústav anglického jazyka a didaktiky

patří (např. se zdá, že komentář v prvním odstavci na str. 28 *They is not applicable...* patří k př. 11c a nikoli 11b). Celkově lze konstatovat, že Juliana Vaculíková cíle své bakalářské práce splnila. Bakalářskou práci k obhajobě proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *velmi dobře*.

Formální a jazykové nedostatky:

- u řady substantiv chybí člen – opakovaně u „singular *they*“, „generic *he*“ (správně se členem „the singular *they*“, „the generic *he*“; „analysis of one hundred...“, „Quality of examined texts“ (str. 17)
- str. 18 – „had to have been“ (správně: „had to be“)
- názvy nových kapitol se několikrát objevují na konci strany (např. na str. 18 nebo 23) – správně by měly být na začátku nové strany

Dílčí poznámky/otázky:

1. Mohla byste upřesnit, z čeho pramení hypotéza, že se v amerických textech bude nejčastěji vyskytovat generické *he*? Opírá se o literaturu nebo jde o Vaši domněnku?
2. Na str. 23 uvádíte, že „All forms of singular they were observed: nominal, possessive, objective, and reflexive...“. Můžete upřesnit, co přesně myslíte termínem nominal? V čem se liší od dalších forem, např. „objective“, „reflexive“?
3. př. 18 (str. 31) – Váš komentář „The use of their corresponds to the notional number and grammatical gender expressed by *every child*,...“. V jakém smyslu odpovídá *their* gramatickému rodu *every child*?
4. Kolik se celkem vyskytlo odkazování pomocí posesivního *their*? Bylo v těchto případech následující substantivum v singuláru nebo plurálu? Tyto dílčí údaje mi v práci chybí. K této problematice se vyjadřujete jen stručně u příkladů 18 a 19.